

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Nr. 733 Scol.

CONCURS.

Prin această se publică concurs pentru conferirea unui stipendiu de 45 fl. din depositul protopresbiteratului Orăștiei, pe anul școlariu 1895/96.

Îndreptățiți la acest stipendiu sunt tineri români gr.-or. din protopresbiteratul Orăștiei, cari cercetază scôlele medii.

Cererile sunt a se înainta „Consistoriului arhidieceșan gr.-or. român din Sibiu” cel mult până la 15 Martiu v. 1896, instruite cu următoarele documente în original ori copie legalisată:

1. Carte de botez;
2. Testimoniu școlariu despre progresul făcut în studii în ultimul an școlariu și despre purtarea morală;
3. Atestat despre starea materială a părinților, și
4. Eventual alte atestate recomandătoare.

Cererile înaintate aici după termenul mai sus indicat, nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința senatului școlariu, ținută la 1 Februarie, 1896.

Consistoriul arhidieceșan.

Dr. **H. Pușcariu**,
archim. vicariu arhidieceșan.

Dr. **Elie Cristea**,
secretariu.

Lupta pentru „icône” în parlamentul magiar.

Pare cam paradoxă numirea ce am dat articolului nostru de astăzi.

Nu va păre însă paradoxă îndată ce vom cugeta la unele împrejurări prin cari luptele desfășurate în zilele trecute în parlamentul magiar pentru Museul de Belle-Arte se asemănă cu luptele pentru icône menționate în istoria bisericească.

Și aici și acolo și-au aflat acelea apărătorii și contrarii lor.

În istoria bisericească ca apărători ai icônelor stau iconoclastii, ér ca contrarii ai acelor iconomachii.

În parlamentul magiar, ca iconoclasti, adevărați apărători ai museului de Belle-Arte figură guvernamentalii, ér ca contrarii ai aceluia opoziționalii.

Acăsta e asemănarea.

Ér deosebirea e, că până când luptele pentru icône din istoria bisericească erau de caracter bisericesc-religios, până atunci cele din parlamentul nostru sunt de caracter per eminentiam național magiar.

Acăsta e deosebirea.

Și au fost grósnice luptele pentru icône din istoria bisericească, căci au fost împreunate cu multe vărsări de sânge.

Dar totuși nu ni se par atât de scârbóse cum ni se par cele din parlamentul magiar.

Pentru-ce?

Pentru-că: până când acelea au isvorit din convingeri religioșe și dintr'o polemică fanatică chiar pentru statorirea modalității celei mai corăspundătoare spiritului religiunii cristiane referitoare la cultul divin estern public și privat, până atunci acestea își au isvorul lor

în grandomania unei națiuni domnitóre încă fără puteri materiale și spirituale de ajuns, sau mai bine đis a guvernanților ei, cari sub preteștul unei ambițiuni nobile naționale se folosesc de slăbiciunile ei pentru scopuri de partid, de guvernare și pentru de a se puté îmbuiba dimpreună cu sateliții lor fără multă trudă și ostentă din crâncena sudóre a bietului popor contributor.

Deci e mare deosebirea între aceste două lupte.

Până când dincolo s'a luat în vedere mântuirea sufletului, dincóce s'a luat în vedere numai asigurarea unei clice de ómeni îngâmfăți, corupți, și în cea mai mare parte lipiți pământului, ca se pótă rămâne cât mai multă vreme la putere, ca se se pótă îmbuiba din averea altuia fără multă trudă și ostentă.

Și aceea este ceea-ce ne interesază pe noi astăzi: corupțiunea, carea atât de mult băntue vieța noastră publică și privată în timpul de față pe tóte terenurile.

Điarele mai puțin corupte au deja rubrici anume pentru descrierea manifestățiunilor corupțiunii, și nu e đis, se nu ne aducă nóue exemple de decadința morală la privați și la societăți chiar.

Și nu e mirare, când din un sistem de guvernare atât de corupt cum e și al nostru, s'au format principii nóue de morală, cu totul contrare spiritului moralei cristiane.

Unul din aceste principii, și póte cel mai periculos e: că cine-va póte fi om de încredere în afacerile publice, deși în afacerile sale private este cel mai de condamnat.

Se înșelă însă fórté amar cel ce susține un astfel de principiu, căci cum póte cine-va d. e. se și încredințeze creșterea copiilor-sei unui om, despre carele scie, că e desfrénat și nu ține la religiune; cum póte cine-va se încredințeze avere publică pe mâna unui om, despre carele scie, că e risipitoriu, grandoman și se întinde mai departe decum îi ajunge straiul; cum póte cine-va se pășescă în afaceri de comerț, de împrumut cu un om, despre carele scie, că și a înșelat tovarășii și creditorii de mai înainte cu călcarea cuvântului seu de onóre dat de repețite-ori și cu eludarea legii prin o rafinărie dibace de care numai criminalii cei mai înștruiți sunt cabili?

Dar se revenim la tema, ce ne-am pus spre rezolvare și s'o ilustrăm prin un singur exemplu, exemplu însă care va arunca fórté multă lumină asupra corupțiunii ce domnesce astăzi cu deosebire în vieța noastră publică de stat și va caracteriza în deajuns sistemul de guvernare sub care gemen deja mai bine un pătrariu de secol.

În vorbirea lui Polonyi, ținută în parlamentul nostru la 13 Februarie a. c. aflăm, că cavalerului Pulszky Károly, marele „iconariu” magiar „ne-bun dar acum cu mintea la loc” în anul 1887 i-s'au vëndut prin licitațiune tóte mobilele din casă ér în anul 1889 i-s'a sequestrat salariul pentru o sumă de 90,000 fl. și totuși în același timp i-s'a încredințat direcțiunea Museului de Belle-Arte din Budapesta dim-

preună cu aprópe cinci sute de mii de floreni pentru mai multe cumpărări de obiecte de artă pentru acel museu.

Și care a fost urmarea?

Urmarea a fost, că acela, carele nu și-a putut acoperi tóte trebuințele esagerate ale vieții sale private dintr'un salariu fórté gras, la urmă s'a atins de averea publică de averea țerii, s'a atins de banii scoși ca prin mașină din sudórea bietului popor contributor, a aceluia popor miser, care numai dă, și nu i se dă nimic în schimb decât batjocură și silă din partea celor ce se îmbuiba din sudórea lui.

Și ce a făcut Pulszky cu banii încredințați lui pentru tablouri? I-a petrecut cu mândrele prin Italia și alte țeri; a cumpărat tablouri fără valóre cu bani mulți; a făcut geșefturi private; a înșelat erariul la vămi trecând transporturi streine pe numele museului; ér museul l'a îngrijit așa, că multe tablouri au dispărut ori le-a înlocuit cu altele fără valóre; a eșcutat restaurări și aranjeri fără scirea cuiva, și așa mai departe. Ér când a trebuit se-și dea socotéla, s'a făcut nebun. Noroc însă, că precum aflăm din foile mai próspete, acum ér i-a venit mintea la loc și așa eșperanță că-și va și lua pedépsa meritată dimpreună cu aceia, cari scindul cine este, totuși iau încredințat atâta bani publici din averea țerii pentru un scop, care numai ei l'au dorit, nu atât pentru decorul milleniului, ci mai mult ca se căpătuescă pe un om, care póte i-a deobligat.

Am avé puține de đis, dacă dnul Pulszky s'ar fi atins de averea privată a acelor, cari i-au încredințat acele sute de mii pentru un scop prematur pentru împregiurările financiare ale statului nostru și încă într'un timp când avem trebuințe culturale mult mai arđetóre, decum este un Museu de belle-arte, dar când vedem risipa ce s'a făcut din banii noștri, și în cea mai mare parte din banii noștri a naționalităților nemagiarie persecutate, nu putem se nu ne esprimăm cea mai adâncă indignare și întristare.

Étă dar scandalul european, cum a caracterizat această afacere Apponyi, étă dar scandalul progresiv, cum a caracterizat-o fóia „Budapesti Hirlap!”

Am đis mai înainte, că afacerea acăsta caracterisază fórté mult sistemul de guvernare corupt dela noi din patrie.

Da!

Au nu e miserabil acel sistem, carele pe unii, și în cea mai mare parte pe cei novrednici, îi grămădesce cu bunătățile aceștii țeri, ér pe alții îi despóe chiar și de mijlócele cele mai necesare pentru susținerea vieții? Nu e corupt acel sistem, carele încredințează sute de mii de floreni pentru scopuri publice unui om, despre carele scie, că nici afacerile sale private materiale nu le póte aranja? Nu e corupt acel sistem, carele cumpără pe bani, și încă în cea mai mare parte pe banii altora, obiecte de artă produse în străinătate și de străini numai ca se orbescă pe străini la o serbare, la care noi numai plânge putem? Nu e corupt acel sistem, carele ne vede fără scoli, fără biserici corespondetóre,

ne vede preoții și învățatorii goli și flemênđi și nu-i ajutóra cu nimic, ci dă totul sateliților sei demoralisați ca el?

Nu tablouri și palate pentru cei îmbuibați și demoralisați trebuiesc aceștii țeri, ci pâne sufletescă și trupescă pentru bietul popor ingenuchiat sub povara dărilor!

Ce folos a avut Roma de Lucullii sei când poporul flămânđea! Ce folos a avut de obiectele de artă și de bogățiile adunate din tótă lumea, dacă numai o clasă de ómeni, patricii și lingușitorii cesarilor desfránați le folosiau și se îmbuiba cu ele, ér poporul muncitoriu nici unde se-și plece capul nu avé!

Urmarea a fost, că sub povara corupțiunii generale s'a stins, și din ceea-ce a fost atunci, aprópe numai numele i-a rămas.

Memento deci guvernării noastre până când nu e târđiu!

Stergeți mai întâiu tablourile mizeriei generale din țeră și apoi tablourile mulțămirei generale de sine vor urma. Stergeți mai înainte de tóte însă corupțiunea, mama tuturor relelor de cari suferim astăzi, și atunci tóte binecuvântările ceresci și a posterității de sine se vor revărsa asupra voștră și asupra patriei noastre!

Cel mai frumos monument însă pentru milleniu va fi încetarea corupțiunii și împăcarea naționalităților pe base de libertate, egalitate și frațietate ca națiuni recunoscute prin lege alăturate cu magiarii!

Revista politică.

În Vinerea trecută s'a sêvêșit ceremonialul de trecere al prințului Boris dela biserica romano-catolică la cea ortodocșă. Des de dimineță băjbăiau stradele din capitala Bulgariei de ómeni; banderii lungi de călăreți țerani intrau pe de tóte părțile în Sofia. Sê đice, că numărul streinilor s'a urcat la peste 20000. La 10 óre a. m. s'au postat trupele militare înaintea catedralei. Diferitele reuniuni cu stégurile lor, școlile, preoțimea, oficerii, publicul întreg, s'au grămădit aici. Representanții Franciei și Sêrbiei așteptau în uniformă sosirea principelui. Înaintea catedralei era și ambasadorul rus împreună cu delegații turci. În apropiere o grupă de macedoneni ridică în aer un stindard alb cu o pantlică négră. Principele a fost primit cu urale nesfêșite. Ceremonialul s'a început cu liturgia, care a durat până la 11 óre. Ecsarchul cu mytra pe cap, ținând sceptrul de aur în mână, a oficiat liturgia încungiuat de 15 episcopi și numéroși preoți metropolitani. Tot serviciul divin „ortodocș” a fost de o nespusă solemnitate; toți cei de față se simțiau copleșiți de un puternic sentiment religios, care e totdeauna consecința naturală a serviciilor divine în biserica ortodocșă. S'a sêvêșit apoi ungerea cu sfântul mir. Generalul Golenitscheff Kutusoff, reprezentantul nașului, adevă al țarului Rusiei, a stat în tot decursul serviciului la drépta moștenitorului Boris. După ce ecsarchul i-a pus generalului întrebările rituale și după ce a uns pe prințul, care a stat

nemișcat pe tron, acesta fu condus la altariul principal, însoțit de principele Ferdinand și de Kutusoff. Ecsarchul îl împărtași pe prințul cu sfânta cuminicătură, apoi eșiră din biserică. În momentul împărtașirii răsunară deodată 52 de salve de tunuri. Nenumărata mulțime de oameni adunați înaintea bisericii isbucni în nesfârșite urale.

După serviciul divin se făcu o paradă militară, la care au asistat și trâmășii extraordinari ai Rusiei și Turciei. Principele distinse pe generalul Golenitscheff Kutusoff cu marea cruce a ordinului Alecsandru, cu care acesta împodobit s'a prezentat principelui Ferdinand. Tôtă ziua a domnit în capitala Bulgariei un entuziasm nedescrșitibil. Întrăga țară saltă de bucurie, o dovadă foarte puternică, că legea unui popor este cel mai scump odor, care pôte să existe. Inimile Bulgarilor au salutat cu căldură pe moștenitorul de tron, care în ziua de 2 Faur st. vechiu s'a unit cu ei și în aceea, ce are omul mai prețios pe lume, în legea ortodocșă!

* * *

După cele mai noue telegrame Sultanul a recunoscut pe principele Ferdinand conform pactului dela Berlin. Edictul, dat în această cestiune din partea ministrului de externe turcesc și subscris de Sultanul, a fost comunicat telegrafic tuturor reprezentanților Turciei pe lângă diferitele puteri. — Ambasadorul austro-ungar, cavalerul de Calice, a comunicat cel dintâi porții învoirea guvernului său la recunoșcerea principelui. Guvernul italian încă a răspuns la nota Turciei, aprobând recunoșcerea principelui. Prezența în uniformă a reprezentantului francez este o probă, că în curând se va învoi și guvernul republican, și astfel vor urma toate puterile, cari sunt chemate, să se pronunțe în cestia recunoșcerea principelui. — Astfel prin ortodocșie a câștigat principele Ferdinand un drept, care-i asigură dinastia și iubirea nemărginită a Bulgarilor față cu acesta. Nu înzădar am șis noi, că nu se va căi.

* * *

Tot în Vinerea trecută s'au petrecut în dieta Austriei de jos, din incidentul referadei asupra pactului economic cu Ungaria, nisce scene turbulente, provocate de creștinul Dr. Lueger.

După diferite discursuri se sculă Dr. Lueger și dișe: În fața ultimelor evenimente din Ungaria își trebuie o abnegațiune morală, ca să mai vorbești despre o comuniune cu această țară, care e până în măduvă coruptă, până în măduvă stricată. Ceea ce se întemplă acolo, probéză putregaiul din această țară, probéza, unde duce nemăsurata influință a Ovreilor și a francmasonilor. În Ungaria totul e corupt de sus până jos.

Mareșalul țării recercă pe vorbitor, să se modereze.

Lueger; Imi esprim sentimentul meu cel mai adânc de compătimire față cu toate națiunile creștine din Ungaria, pentru că sunt date pradă acestei bande de exploatare ovreiesci și francmazoni (Aplause grozave din partea antisemiților. Strigăte de Oho pe galerie.) Eu nu știu, cine a strigat oho, eu cred, că din galerie.

Mareșalul țării amenință galeria cu evacuarea.

Lueger: Trebuie să i se urce fie-cărui, care numai cât de puțin sentiment austriac are în sângele lui, roșiata de rușine în față, când vorbește despre situația din Ungaria. Ungaria a folosit nenorocitul an 1866, ca să deșoșiască Austria la rolul unui stat de sclavi. Ne-a luat chiar și numele și emblemele comune. Emblemele noastre sunt batjocorite. Cu ocazia Șcandalului millenar, care a fost plănuț și de ovrei, s'a pretins, ca Vulturul cu două capete, care mai există în țară,

să se ia jos. Noi le suportăm toate acestea cu o frică, care nu pôte fi condamnată din destul. (Aplause la antisemiți.)

Mareșalul țării: Moderéză-te, căci altfel trebuie să te provoc la ordine.

Lueger: E foarte regretabil, că dacă vorbește un Austriac, despre această adâncă batjocură a patriei...

Mareșalul: îl provocă la ordine.

Cavalerul de Pirquet: (cătră Lueger): Ceea ce faci Dta, e batjocură de sine! (Lormă mare la antisemiți: Acesta e un nobil? Țsta e un baron austriac? Jos cu trădătorii de patrie! Afară cu sluga Ovreilor! Afară cu Asiații!)

Lueger: E trist, că un nobil austriac ia în apărare faptele indeomagiarilor. (Strigăte la antisemiți: Nu e nobil, e de origine ovreiască). Să-ți fie rușine, die baron Pirquet, în numele strămoșilor Dtale! (Aplause la antisemiți.)

Baronul Pirquet vrea să-i reflecteze.

Mareșalul țării: Rog pe dl baron Pirquet, să nu răspundă (cătră Lueger): Moderéză-te

Lueger: Despre acest vultur cu două capete s'a și vorbit în parlamentul unguresc. Să află în apropierea noastră, în cancelaria ungurescă dela curte. Baronul Iosika a reflectat, că costă prea mulți bani, ca să-l dea jos, dacă dispăre casa, dispăre și emblema.

Steiner: Atunci vor dispărea și feleștrile.

Lueger: Studenții croați, cari au rupt steagurile naționale, au fost condamnați la temnița grea; în Ungaria însă a fost batjocurită armata comună și portopeul oficerilor, fără ca să li se întemple ceva batjocuritorilor. Ungaria ne dictéză și politica esternă a Austriei. Baronul Bánffy ne-a adus în conflict cu aticanul. Ungurul bagă mai întâi adânc mâna în sacul bunului neamț Michel și apoi în sacul bunului ceh Wenzel; cei mai rămâne, ia Polonul. Ungaria trebuie să cadă și să se înnece în propria ei grășime.

Deja după o jumătate de an ei vor unibla la cerșit, ca să ne împăcăm noi cu ei. Ungaria serbéză ași existența ei de o mie de ani; noi vom serba redeșteptarea sentimentului austriac. Este problema noastră: pe trufașul vecin să-l aducem la reson și să-l prefacem barem într'un vecin cinstit. Rezoluția propusă de comisie e prea slabă. Vorbitorul propune următoarea rezoluție: Pactul în privința vamei și a comerțului să se anunțe la timp (că nu se mai ține) și să se primiască reînnoirea numai atunci, când corespunde împregiurărilor austriace și când e dată garanția, că Ungaria își va împlini datorințele impuse de contract. La statorirea cuotei are să se facă o scădere însemnată pe partea Austriei.

Deputatul Magg face următoarea propunere, care diferă numai în formă de a lui Lueger: Să provocă guvernul, să enunțe pactul în privința vamei și a comerțului, și să se învoiescă la reînnoire numai atunci, când corespunde relațiilor austriace, când relele isvorite din relațiile de până-acum vor fi delăturate și vor da în fine garanția, că datorința constituțională din contract se va ține loial, și când se va efeptui o însemnată scădere a cvotei pe partea Austriei. Dieta să așteptă, ca locuitorii din Austria de jos să se întrepună în parlament și în senat cu totă energia și înțelegerea completă, fără ori-ce considerare la guvern pentru drepturile și interesele Austriei, cu deosebire în cestiunea băncii.

Retrăgându și Lueger propunerea, pentru că i-a mai convenit alui Magg, s'a primit această cu unanimitate! (Aplause la antisemiți. Cineva flueră.)

Gregorig: Cine flueră? (Strigăte din băncile antisemiților: Colo sus! Trebuie se fie un ovreiu unguresc. Afară cu el!)

Omenii să grămădesc cu pumnii asupra unui individ din galerie.

Mareșalul sună degeaba clopotetul, insistă însă pentru evacuarea galeriei. (Omenii din galerie să depărteză strigând trăescă Lueger și jos cu ovreii. Femeile fac semn cu batistele și strigă: Trăescă Gregorig!).

Mareșalul declară ședința de închisă.

Unanimitatea voturilor din dieta Austriei de jos e un semn de veselie pentru viitorii. Înainte numai și creștinismul trebuie să triumfe asupra ovreismului!!

* * *

În Sâmbăta trecută și-a început sesiunea Reichsrathul austriac. Cu această ocazie scrie și „Pester Lloyd“ și „Neue Freie Presse“ articole de fond foarte caracteristice. Recunosc pozițiunea cea grea a cabinetului Baden, dar au încredere în puterea lui conducătoare. Nu lipsesc din acești articoli și expresiuni insultătoare la adresa lui Lueger și a celorlalți antisemiți. În urma celor publicate mai sus își pôte ori și cine închipui furia ungarilor asupra antisemiților. Cu toate acestea triumful acestora e sigur, pentru că cauza e sfântă și creștină!

Din parlamentul magiar.

Nu mai puțin furtunosă a fost nici ședința dela 11 Februarium în parlamentul magiar. La ordinea zilei tot budgetul ministrului de culte, și în legătură cu acesta afacerea Pulszky. Așa se vede, că scandalul din cauza acestei afaceri atât de compromițătoare pentru ultimele trei cabinete magiare, nu mai vrea să aibă sfârșit. Și nici nu dorim să aibă sfârșit, până nu se va face deplină lumină în această Panamă rușinosă, și nu se va constata pe deplin, cine sunt de vină la această risipă atât de scârbosă din banii țerii.

Primul vorbitoriu a fost contele Apponyi, carele esplică mai pe larg un pasagiu din vorbirea sa dela 10 Februarium, fiind acela rău înțeles de unii dintre domni deputați, și anume: dânsul face responsabil pe contele Csáky numai pentru asemnarea sumei de 167,560 fl. lui Pulszky, nu însă și pentru folosirea ei fără nici o controlă din partea acestuia, căci pe acest timp contele Csáky nu mai făcea parte din cabinet. (Aprobare generală).

Sima Ferencz arată, că comisiunea millenară n'are drept budgetar, ci numai parlamentul! Facerea luminei în cestiunea Pulszky nu e datorința opozițiunii, ci a guvernului; în urma acesteia propunerea lui Apponyi este inevitabilă.

Să ridică acum contele Szapáry, care îndată la început declară, că deși nu bucuros cotorosesc în gunoii, dar necesar fiind, nu pôte să nu-și exprime și dânsul părerea asupra procederei guvernului la cumpărarea tablourilor. Dânsul nu pornesc după spuse, căci dacă și numai a deșea parte ar fi adăverate din cele câte circuléză, ar fi destule pentru de a compromita procedura guvernului. El își baséză promoțiunea numai pe acte oficiale, și declară, că ambele cabinete (Wekerle și Bánffy) au purces incorect, și fiind-că e vorba de onorea națiunii, cere depunerea tuturor actelor pe masa parlamentului. Dânsul dela început n'a fost prieten al pinacotecei, căci are țera mult mai urgente trebuințe culturale, decât să cumpere tablouri en masse și atât de costisitoare. Un lux, ca acesta își pôte permite numai un om și o țera mult mai bogată ca a noastră. Contele Csáky a fost destul de precaut atunci, când cumpărarea tablourilor și manipularea banilor nu o a încredințat unui singur om, ci unei comisiuni de trei; durere însă că această precauțiune, cu depărtarea dânsului din ministeriu, n'a fost observată, căci altcum organul executiv al guvernului (Pulszky) n'ar fi făcut cumpărări de 372,000 fl. în loc de 167,560 fl. cât i-s'a fost asemnat din partea guvernului. Apoi nici guvernul n'a fost îndreptățit a-i

asemna această sumă, căci n'a avut decisiune nici dela comisiunea regnicolară nici dela parlament, și nici pe răspunderea sa n'a făcut raport despre acesta parlamentului. Dar nici pe baza unei decisiuni prevenite dela comisiunea regnicolară n'ar fi putut-o asemna, căci acesta n'are drept a dispune asupra budgetului, pe care parlamentul îl statorosce și îl controléză.

Apoi nici însuși comisiunea regnicolară n'a pretins astfel de drept. A greșit guvernul și atunci, când a asemnat suma de 204000 fl., căci pe când a făcut această asemnare, conducea afacerile numai în mod provisoriu, fiind că își dase deja demisiunea de mai înainte și nu i-s'a putut da nici ocaziune, ca să pôte lua asupra sa această responsabilitate înaintea parlamentului ca guvern. Nu e de ajuns, că procurările efectuate ar ajunge la valoarea sumelor asemnate ori spesate, ci lucru principal e, că ore socotelile sunt în regulă și toate procurările sunt solvite? Resolvarea acestei probleme o așteptă el dela comptabilii statului. Pentru constatarea valorii tablourilor procurate, cere espunerea acelora apretierii publice: Până acum, continuă Szapáry, Europa ne-a cunoscut ca pe un popor brav, loial și decis, care se însufleșesc pentru tot ce e frumos, nobil și măreț, dar după cele petrecute, vom ave ocaziune a-i arăta la expoziția millenară serie întrăgă de eroi Panama, mai mari și mai mărunți. Onorea națiunii pretinde, ca să se facă deplină lumină în această afacere și încă cât mai în grabă și nu e îndreptățit ministrul, când face imputări opoziției, ca acesta se bucură de scoterea la ivelă a astorfel de lucruri. Nu se bucură nimeni de astfel de lucruri și datorința guvernului nu e aceea, ca să acuză pe cine-va, că suleveză astfel de cestiuni, ci datorința lui este, ca dimpreună cu aceia se puredă în modul cel mai riguros pentru clarificarea lor. La sfârșitul vorbirei se alătură la propunerea contelui Apponyi, ér dacă acesta nu s'ar primi, subterne proiectul de rezoluțiune prin care camera desapróbă toți pașii făcuți de guverne până acum cu privire la procurările pentru Muzeul de Belle-Arte, cerând ca toate actele în această privință să se depună pe masa parlamentului.

Wekerle răspundând lui Szapáry, se grăbesce a declara, că prin cuvântarea s'a de astăzi nu are speranță că-i va succeda a capacita pe cei cu opinii contrare; nu, căci spiritele atât sunt de iritate, încât între astfel de împrejurări o judecată obiectivă e chiar imposibilă. Nu pôte întrelăsa însă să nu-și espună și el părerile sale despre împrejurările: cari au fost, și corect a procedat guvernul când a asemnat sume pentru procurări de obiecte de artă fără plenipotență din partea legislațiunii; procedura fost-a destul de supraveghiată, și în fine erariul respective muzeul fost-a păgubit ori ba? Înainte de a și răspunde la aceste întrebări declară, că în anul 1893, când a fost vorba despre completarea colecțiunii de obiecte din științele naturale și despre înființarea unui muzeu de belle-arte, dânsul, în contra contelui Csáky, a fost pentru cest din urmă, ținându-l de mai mare importanță pentru milleniu decât o colecțiune de obiecte din științele naturale. Apoi descopere, că la cercarea directorului pinacotecei, ministrul de atunci contele Csáky în Februarium 1894, i-a transpus o hârtie prin care îi propune să se cumpere vre-o 60 tablouri în valoare de circa 167,000 fl. pentru completarea colecțiunii pinacotecei. Directorul pinacotecei a contemplat solvirea acestor obiecte de artă prin colecte, cel puțin în parte, dar contele Csáky — foarte corect — dișe Wekerle, a aflat acesta sub demnitate țerii, și apoi ar fi fost și cu neputință, căci astfel de lucruri nu se fac trimbițându-se în lumea largă. Propunerea și-a motivat-o (c. Csáky) cu știrile financiare rele din Italia, cu puțină cerețare a pieței, și cu folosirea ocaziunii date spre acest scop. La această scriptă nici n'a respuns în două luni de zile, căci a voit să se convingă despre motivele propunerii făcute, ceea-ce i-a și succés și astfel a pus la dispoziția ministrului suma cerută. Aceste sunt deci motivele asemnării din cestiune. Cât pentru supraveghierea procurărilor și solvirei acelora, a adresat organelor executiv respective mai multe scripte. Ar înțelege esmiterea unei comisiuni din sinul par-

fără ca acesta se mai fi fost primită ca nouă ansă, la discuție și combatere Sibiu, 16/II 1896.

Un membru din congregație.

Noutăți.

Alegere. Domnul Dr. Elie Cristea a fost ales în ședința plenului consistorial, ținută la 5 Februarie v., de secretariul definitiv al consistoriului arhidieceșan.

Felicitățile noastre!

Învingerea ortodocsismului. Sub titlul acesta aflăm în „Egyetértés“ o notiță de valoare istorică, pe care ținem a o reproduce întocmai: „În ținuturile Baltice biserica ortodocșă s'a sporit în timpul din urma cu numeroși credincioși. Așa de exemplu din anul 1876 singur numai în Livland 11.114

suflete s'au alăturat bisericii ortodocșe. Cea mai mare parte dintre cei reînțorși (în sinul bisericii mame) au fost adicți de ai bisericii lutherane“. — Orbii încep a vedea și cei rătăciți a cunoaște adevărul.

Iubileul condeului de oțel. Să scie, că în vremurile mai de demult omenii seriau cu condeie de penă de găscă, astăzi însă sunt tocmai 50 de ani de când toți omenii scriu cu condeie de oțel. Cel dintâiu, care a aflat penă de oțel a fost un muncitor din Birmingham cu numele Mason. El era lipit pământului de sêrac, dar în urma descoperirii ce a făcut-o, deja în 1883, în care an a și murit, posedea mai multe milioane.

Balon cârmuibil. Precum se anunță din Stuttgart, generalul Zeppelin într'una din serile trecute a ținut cu mult succes o conferință despre balonul cârmuibil inventat de

dênsul, la care conferință binecercetată, a fost de față și regele, apoi mai mulți miniștrii de stat și generali.

Sborul porumbilor. Fôia franceză „Zoologist“ publică unele date interesante cu privire la înțela sborului porumbilor. După calculul lui Georg Cayley, un porumb de postă percurge într'o oră 160 kilometri; s'ar părea, că acesta e de tot prea mult, dar se nu se mire nimeni, căci s'a adevărit pe deplin, că de obicei porumbul face o cale de 115—120 kilometri pe oră, așa că întrece trenul cel mai repede.

La acesta mai adaugem, că porumbul în sborul său nu percurge o cale dréptă, ci se abate din cale într'o parte și în alta, prin ceea-ce pierde mult din drumul parcurs.

Foc în Sibiu. Joi, pe la 4 ore d. a. au ars în Suburbii inferior (Pôrta Turnului)

două case și două șopruri. Sufând un vânt mare, pompierii abia au localizat și au stîns focul, desi au sosit de vreme la fața locului. Una dintre case a fost asigurată. Laguba e mare. Să crede, că focul a fost pus înadins, căci la aceleași familii române, li s'a mai pus foc deja de șese-ori până acum fără a pute descoperi vre-odată pe criminali.

Tron nou. Aflăm din foile magiare, că M. Sa a dispus, ca din incidentul milleniului să se con-trueze un tron nou. Tronul va fi lucrat de către industriași magiari și va fi ridicat în sala castelului regese din Buda. Tronul va fi îmbrăcat în catifea roșie, brodată cu aur. În mijloc va avé emblema Casei domnitoare și insigniile Ungariei. Omagiile reprezentanților țerii le va primi M. Sa de pe acest tron.

[12]

1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cantor la Biserica Sf. Nicolae din Brașov Scheiu s'è publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Doritorii de a ocupa acest post au de a înainta petițiunile lor la președintele comitetului parochial în termenul prefist însoțite de următoarele documente:

1. Atestat de botez.
2. Atestat de moralitate.
3. Atestat de calificățiune conform § 23 Nr. 12 din statutul organic.
4. Atestat medical, că e sănătos.

5. Alte recomandățiuni și atestate despre cualificațiunea și serviciile prestate în alte părți.

6. În fine concurenții sunt datori înainte de expirarea termenului de concurs a s'è presenta și a cânta în strană într'o Duminică sau sêrbătoare

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

- a) Pentru anul prim de probă salariu de 540 fl. bani gata și venitele stolare.
- b) Cuartir natural.
- c) După expirarea anului de probă cu definitisarea s'è urcă salariul de 600 fl. în bani gata, venitele stolare și cuartir natural. Cantorul ales va fi dator a da revers, că s'è va supune într'u tôte regulele și în-

strucțiunilor în vigôre la Biserica susnumită precum și dispozițiunilor prezente și viitoare, ce le vor lua organele și auto itățile bisericesci superioare.

Din ședința comitetului parochial al Bisericii gr. or. române Sf. Nicolae Brașov-Scheiu, ținută la 28 Ianuarie 1896 st. v.

Ars. Vlaicu,
secretar.

D. Almășan,
președinte.

48. 1896

[9] 3—3

CONCURS.

După ce nici în urma concursului re-pețit în sensul grațioșei rezoluțiuni consistoriale dto 10 Septembrie 1893 Nr. 5543 B, nu s'a ivit nici un concurent pentru ocuparea postului de paroch în parochia de a III a

clasă din Rusciori, prin acesta se escrie concurs din nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în fôia „Tel. Rom.“

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit anual de 340 fl. cu prospect de a se urca cel puțin la suma minimală de 400 fl.

Doritorii de a reflecta la acest post vor avea ași așterne suplicile concursuale înstruite în sensul normelor în vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului în conțelegere cu oficiul parochial.

Sibiu, 12 Ianuarie 1896.

Ioan Papiu m. p.
protopresbiter.

„Albina“, instit. de credit și de economii în Sibiu.

A XXIII-a încheiere a Conturilor cu 31 Decembre 1895.

[13] 1—1

Contul bilanțului.

Activ:	fl. cr.	Pasiv:	fl. cr.
Cassa în număr	65,182.90	Capital social:	
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	53,652.47	6000 acții à fl. 100	600,000.—
Cambii de bancă	3,316,761.21	Fondul de rezervă al acționarilor	100,000.—
Împrumuturi hipotecare	2,041,749.03	Fondul special de rezervă	182,510.08
Credite personale	840,605.87	Fondul de pensuni al funcționarilor	94,096.87
Credite cambiale cu acoperire hipot.	588,841.50	Depuneri spre fructificare	5,115,235.46
Credite de cont-curent	212,706.33	Seris. fonic. cu 5% în circul. 1,204,000.—	
Avansuri pe efecte publice	70,569.50	„ „ „ „ în corône	
Credite ficse	20,690.20	in circulațiune	750,000.— 1,954,000.—
Împrumuturi pe produse	32,247.85	Seris. fonic. eșite la sorți în circul.	43,300.—
Casa institutului, realități dela gara Brașov și div. realități de vânzare	205,827.66	Cambii de bancă reescomptate	496,943.50
Efecte publice	1,232,390.40	Diverse conturi creditore	302,721.37
Efectele fond. de garanță al seris. fonic.	200,151.50	Dividende neridicate	476.—
Efectele fondului de pensuni al funcționarilor institutului	94,000.—	Interese anticipate pro 1896	76,873.53
Mobilier	7694.57	Profit net	12,4311.05
după amortisare de	769.45		
Diverse conturi debitoare	103,216.27		
	9,090,467.86		9 090,467.86

Contul de profituri și perderi.

Eșiri:	fl. cr.	Venituri:	fl. cr.
Interese:		Interese:	
pentru depuneri spre fruct.	221,614.16	dela cambii de bancă	197,660.20
„ scrisuri fonciare	76,708.94	„ împrumuturi hipotecare	134,452.21
„ împrum. luate pe efecte	9,860.94	„ credite personale	75,586.07
„ capit. de acții emis II.	4,239.34	„ efecte publice	54,882.09
Spese:		„ credite cambiale cu acoperire hipotec.	38,536.55
Salarie	39,250.75	„ credite de cont-curent	5,922.75
Bani de cuartir	4,835.—	„ avansuri pe efecte	4,543.65
Imprimate, registre, porto diverse	18,162.74	„ credite ficse	1,360.70
Marce de presentă	2,450.—	„ împrumut. pe produse	20,48.35
Contribuțiune:		Chirie	11,280.79
directă	16,236.81	Provisiuni	13,719.75
10% dare la inter. dela depun.	22,161.42	Profit la monetă	607.49
Amortisare din mobiliar	769.45		
Profit net	124,311.05		
	540,600.60		540,600.60

Sibiu, 31 Decembre, 1895.

I. Hannia m. p., A. Lebu m. p.,
membru al direcțiunei. membru al direcțiunei.

Cosma m. p., Iosif Lissai m. p.,
director executiv. comptabil-șef.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă. Sibiu, 15 Februarie 1896

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Dr. A. Brote m. p. Dr. II Pușcariu m. p. Dr. Beu m. p. I. Crețu m. p. St. Stroia m. p.

„PARSIMONIA“, inst. de credit și economii soc. pe acții în Bran.

Convocare

la

adunarea generală

a institutului de credit și economii „Parsimonia“ în Bran, ce se va ținea **Miercuri, în 26 Februarie 1896 st. n. la 2 ore p. m.** în localul institutului, la care sunt învitați toți acționarii a se presenta în sensul §-ului 20 din Statutele institutului

Obiectele de deliberare sunt următoarele:

1. Raportul direcțiunei și al comitetului de supraveghiere.
2. Statorirea bilanțului și a împărțirii profitului.
3. Alegerea a 2 membrii în direcțiune și a întregului comitet de supraveghiere.
4. Emiterea de acțiuni nouă pentru înmulțirea capitalului social.
5. Alte propuneri eventuale.

Bran, 29 Ianuarie 1896.

Direcțiunea.

[14] 1—1

Bilanț cu 31 Decembre 1895.

Active:	fl. cr.	Pasive:	fl. cr.
Rate restante din capitalul social	275.—	Capital social, 200 acțiuni à fl. 50	10,000.—
Cassa în număr	277.84	Depuneri spre fructificare	8,088.62
Cambii escomptate	23,692.—	Cambii reescomptate	5,190.—
Spese de fondare	457.45	Interese transitoare pro 1896	419.89
20% amortisare	91.49	Profit curat	963.29
Mobilier	51.—		
	24,661.80		24,661.80

Profit și perderi.

Debit:	fl. cr.	Credit:	fl. cr.
Eșite:		Venituri:	
Interese: pentru depuneri spre fructificare	184.99	Interese dela cambii escomptate	988.55
Spese: diverse spese, porto etc.	119.12	Provisiuni	371.63
Contribuțiune: competențe de timbru	1.29		
20% amortisarea speselor de fondare	91.49		
Profit curat	963.29		
	1360.18		1360.18

Bran, 31 Decembre 1895.

Miron Tătoiu m. p., II. Reit m. p., Ax. Moșoiu m. p., G. Enescu m. p.,
cassier. comptabil. director executiv.

I. Pușcariu m. p., G. Mănoiu m. p., I. Runcanu m. p., I. Çentu m. p. G. Babeș m. p.
președinte.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și controlându-le cu registrele principale și auxiliare ale societății ținute în bună ordine, le-am găsit în consonanță cu aceleași și esact.

Bran, în 29 Ianuarie 1896.

I. Cojanu m. p. N Mănoiu m. p. N. Garoiu m. p. I. Manoiu m. p. I. Enescu m. p. L. Pușcariu m. p.